

RHIF CWMNI COFRESTREDIG: 03865538 (Cymru)
RHIF ELUSEN GOFRESTREDIG: 1078543

Adroddiad yr Ymddiriedolwyr a
Datganiadau ariannol wedi eu harchwilio, ar gyfer y flwyddyn
yn diweddu 31 Rhagfyr 2023

ar gyfer

Ymddiriedolaeth Nant Gwrtheyrn

(Cwmni cyfyngedig drwy warant)

Ymddiriedolaeth Nant Gwrtheyrn

Cynnwys y datganiadau ariannol ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Rhagfyr 2023

	Tudalen
Adroddiad yr Cadeirydd	1
Adroddiad yr Ymddiriedolwyr	2 i 5
Adroddiad yr Archwilwyr Annibynnol	6 i 9
Datganiad o Weithgareddau Ariannol	10
Mantolen	11 i 12
Datganiad Llif Arian	13
Nodiadau i'r Datganiad Llif Arian	14
Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol	15 i 26

Ymddiriedolaeth Nant Gwrtheyrn

Adroddiad yr Cadeirydd

ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Rhagfyr 2023

Mae hon wedi bod yn flwyddyn o fuddsoddi'n drwm yn ein staff a'n strwythurau. Y bwriad yw sicrhau fod gennym yr adnoddau, ar bob lefel, i'n galluogi i wneud y defnydd gorau posibl o'r safle, y cyfleusterau a'r enw da sydd gennym.

Yn dilyn proses o ymgynghori, gyda chymorth arbenigwyr allanol, penodwyd tri is-reolwr, o dan arweiniad y Prif Weithredwr, i arwain adrannau gafodd eu diffinio o'r newydd. Gwnaed nifer o benodiadau newydd ar draws y sefydliad ac adolygwyd cyflogau i sicrhau bod Nant Gwrtheyrn yn cael ei weld yn gyflogwr da, sy'n cynnig telerau deniadol.

Mae'r camau hyn yn gyfystyr â buddsoddiad sylweddol, gyda'r bwriad o sicrhau ad-daliad buan wrth gynyddu incwm a chyllid mewn llaw. Lluniwyd Cynllun Busnes 5-mllynedd cynhwysfawr fydd yn ganllaw cryf er mwyn sicrhau'r canlyniadau sy'n cael eu deisyfu. Rhannwyd y cynllun gyda'r staff i gyd a rhoddwyd trefniadau adolygu a chyfathrebu effeithiol mewn lle.

Coron ar waith y flwyddyn oedd canlyniadau gwych adolygiad Estyn o'n gwaith addysgiadol, gan ddyfarnu nod 'Rhagorol' yn y pum maes dan sylw. Rydym yn hyderus y bydd hyn yn sylfaen arbennig ar gyfer ehangu ac amrywio'r ddarpariaeth yn y dyfodol.

Tristwch mawr ar adeg cyhoeddi'r Adroddiad hwn, wrth ddiolch i'r holl ymddiriedolwyr a'r staff am eu cyfraniad, yw nodi marwolaeth Gwenda Griffith, a fu'n Ymddiriedolwr ers 2014. Byddwn yn colli ei chyfraniad manwl ac ymroddedig yn fawr.

Huw Jones

Cadeirydd yr Ymddiriedolaeth

Mai 2024

Ymddiriedolaeth Nant Gwrtheyrn

Adroddiad yr Ymddiriedolwyr

ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Rhagfyr 2023

Mae'r ymddiriedolwyr, sydd hefyd yn gyfarwyddwyr yr elusen at ddibenion Deddf Cwmnïau 2006, yn cyflwyno eu hadroddiad gyda datganiadau ariannol yr elusen am y flwyddyn yn diwedd ar 31 Rhagfyr 2023. Mae'r ymddiriedolwyr wedi mabwysiadu darpariaethau Cyfrifeg ac Adrodd gan Elusennau: Datganiad o Ymarfer a Argymhellir sy'n berthnasol i elusennau sydd yn paratoi eu cyfrifon yn unol â'r Safon Adrodd Ariannol sy'n gymwys yn y DU a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102) (daeth i rym 1 Ionawr 2019).

AMCANION A GWEITHGAREDDAU

Amcanion ac amcanion

Pwrpas Ymddiriedolaeth Nant Gwrtheyrn, y cwmni, yw hyrwyddo a meithrin addysg a hyfforddiant yr iaith, diwylliant a llenyddiaeth Gymraeg, yng Nghymru. Mae'r cwmni'n cael ei redeg yn bennaf yng Nghanolfan Genedlaethol yr Iaith a Threftadaeth yn Nant Gwrtheyrn, ger Llithfaen, ond weithiau cynhelir gweithgareddau mewn canolfannau eraill pan fo angen.

Budd y cyhoedd

Mae'r ymddiriedolwyr yn cadarnhau eu bod wedi cydymffurfio â'r dyletswyddau a nodir yn adran 17(5) o Ddeddf Elusennau 2011, sef rhoi sylw dyledus i'r canllawiau budd cyhoeddus a gyhoeddir gan y Comisiwn Elusennau.

ADOLYGIAD ARIANNOL

Sefyllfa ariannol

Daeth y cwmni elusennol i ddiwedd y flwyddyn gyda gorwariant dros incwm o £5,790 (2022: incwm o £91,088).

Prif ffynonellau ariannu

Daeth prif ffynhonnell ariannu yr amcanion elusennol o'r Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol, gyda defnydd strategol o asedau a lleoliad y cwmni yn ategu hyn. H.y. yn ogystal â ac mewn cefnogaeth i'r prif amcanion, cynhaliwyd rhai gweithgareddau masnachol cyfyngedig, gyda'r gweithgareddau hyn yn cynnwys gweithredu Caffi Meinir, defnyddio'r safle fel lleoliad priodas, a phan fydd lle yn caniatáu, rhywfaint o osod fel llety gwyliau cyfyngedig.

Polisi wrth gefn

Polisi'r cwmni yw cynnal cronfa wrth gefn ddigonol, er mwyn ei alluogi i gyflawni ei amcanion elusennol, bodloni ei ofynion beunyddiol parhaus, a chronni digon o arian i gynnal ac uwchraddio'r cyfleusterau y mae'n gweithredu ohonynt. Nod y polisi wrth gefn presennol yw cynnal gwarchodfa sy'n cyfateb i bedwar mis o'r costau rhedeg presennol.

Ar ddiwedd y flwyddyn ariannol, roedd cyfanswm y cronfeydd arian yn dod i £4,035,963 (2022: £4,041,753), ac roedd y cronfeydd rhydd wrth gefn, sydd yn eithrio asedau sefydlog a chronfeydd cyfyngedig, yn dod i £593,348 (2022: £562,291), gyda hyn yn dod i oddeutu phedwar mis o'r gwariant a wnaethpwyd yn y flwyddyn gyfredol.

STRWYTHUR, LLYWODRAETHU A RHEOLI

Dogfen lywodraethol

Rheolir y cwmni elusennol gan ei ddogfennau llywodraethu, ei Femorandwm a'i Erthyglau Cymdeithasu, dyddiedig 21 Hydref 1999, a ddiwygiwyd 5 Gorffennaf 2023. Cwblhawyd y cofrestrriad gyda'r Comisiwn Elusennau ar 10 Rhagfyr 1999. Felly mae'n gwmni cyfyngedig elusennol, sydd yn gyfyngedig drwy warant, fel y diffinnir gan Ddeddf Cwmnïau 2006, ac mae'r datganiadau ariannol wedi'u paratoi yn unol â gofynion sydd yn berthnasol i gwmni elusennol.

Ymddiriedolaeth Nant Gwrtheyrn

Adroddiad yr Ymddiriedolwyr

ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Rhagfyr 2023

STRWYTHUR, LLYWODRAETHU A RHEOLI

Strwythur sefydliadol

Bwrdd yr ymddiriedolwyr sydd yn penderfynu ar bolisi a chyfeiriad cyffredinol y cwmni, ond dirprwyir y rheolaeth o ddydd i ddydd i'r Prif Swyddog Gweithredol, Mair Saunders. Mae'r bwrdd felly yn ystyried mai personél rheoli allweddol yr elusen yw Mair Saunders, a'r rheolwyr adrannol sy'n uniongyrchol atebol iddi.

Sefydlu a hyfforddi ymddiriedolwyr newydd

Mae aelodaeth y cwmni yn agored i unrhyw unigolyn neu gorff sydd â diddordeb mewn hyrwyddo ei amcanion, sy'n gwneud cais i'r cwmni elusennol yn y ffurflen briodol ac yn derbyn cymeradwyaeth y bwrdd ymddiriedolwyr.

Mae gan y cwmni broses i sefydlu ymddiriedolwyr newydd. Etholir aelodau a swyddogion i'r bwrdd yn y Cyfarfod Blynnyddol. Yr ymddiriedolwyr (y bwrdd), a all ddim fod yn fwy nag 11 mewn nifer, sydd yn rheoli'r cwmni, ei eiddo a'i arian. Mae gan y bwrdd hawl i gyfethol aelodau sydd â gwybodaeth neu ddiddordeb arbennig mewn maes perthnasol. Bydd unrhyw strategaethau a fabwysiadwyd yn cael eu gweithredu gan y staff. Cynhelir cyfarfodydd o leiaf bedair gwaith y flwyddyn.

Mae asesiad risg llawn ar gyfer lechyd a Diogelwch wedi'i gwblhau.

MANYLION CYFEIRIO A GWEINYDDOL

Rhif cwmni cofrestredig

03865538 (Cymru)

Rhif Elusen Gofrestredig

1078543

Swyddfa gofrestredig

Canolfan Nant Gwrtheyrn
Nant Gwrtheyrn
Llithfaen
Pwllheli
Gwynedd
LL53 6NL

Ymddiriedolwyr

Mrs P M Ellis	Prifathrawes Wedi Ymddeol	(ymddiswyddwyd 24.6.23)
Dr I Gruffydd	Rheolwr	(ymddiswyddwyd 24.6.23)
Ms R Ceiri	Dylunydd	
Mr M J Croydon	Darlithydd	
Mrs G Griffith	Rheolwr-Gyfarwyddwr	
Mrs E A Hughes	Dylunydd Mewnol	
Mrs J Iwan	Cyfarwyddwr Cwmni	
Mr W G Jones	Wedi Ymddeol	(apwyntiwyd 24.6.23)
Mrs E M Jones	Prif Reolwr	
Mr D H Jones	Ymgynghorydd	
Mr G L Lewis	Cyfarwyddwr	

Ysgrifennydd y Cwmni

Mrs P M Ellis

Ymddiriedolaeth Nant Gwrtheyrn

Adroddiad yr Ymddiriedolwyr

ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Rhagfyr 2023

MANYLION CYFEIRIO A GWEINYDDOL

Uwch Archwilydd Statudol

Rhys Harris BSc FCA

Archwilwyr

Owain Bebb a'i Gwmni

Archwilwyr Statudol

32 Y Maes

Caernarfon

Gwynedd

LL55 2NN

Cyfreithwyr

Ellis Davies & Co

27 Stryd Bangor

Caernarfon

Gwynedd

DATGANIAD O GYFRIFOLDEBAU'R YMDDIRIEDOLWYR

Mae'r ymddiriedolwyr (sydd hefyd yn gyfarwyddwyr Ymddiriedolaeth Nant Gwrtheyrn at ddibenion cyfraith cwmnïau) yn gyfrifol am baratoi Adroddiad yr Ymddiriedolwyr a'r datganiadau ariannol yn unol â'r gyfraith berthnasol a Safonau Cyfrifo'r Deyrnas Unedig (Arfer Cyfrifeg a Dderbynnir yn Gyffredinol y Deyrnas Unedig) gan gynnwys Safon Adrodd Ariannol 102 "Y Safon Adrodd Ariannol sy'n gymwys yn y DU a Gweriniaeth Iwerddon".

Mae cyfraith cwmnïau yn ei gwneud yn ofynnol i'r ymddiriedolwyr baratoi datganiadau ariannol ar gyfer pob blwyddyn ariannol sy'n rhoi darlun cywir a theg o gyflwr materion y cwmni elusennol ac adnoddau sy'n dod i mewn a'u cymhwyso, gan gynnwys incwm a gwariant, y cwmni elusennol am y cyfnod hwnnw. Wrth baratoi'r datganiadau ariannol hynny, mae'n ofynnol i'r ymddiriedolwyr:

- dewis polisïau cyfrifyddu addas ac yna eu cymhwyso'n gyson;
- dilyn y dulliau a'r egwyddorion yn yr SORP Elusennol;
- llunio barn ac amcangyfrifon sy'n rhesymol ac yn ddarbodus;
- paratoi'r datganiadau ariannol ar y sail y bydd parhad fel cwmni byw, oni bai ei bod yn amhriodol tybio y bydd y cwmni elusennol yn parhau mewn busnes.

Mae'r ymddiriedolwyr yn gyfrifol am gadw cofnodion cyfrifyddu priodol sy'n datgelu sefyllfa ariannol y cwmni elusennol yn rhesymol gywir ar unrhyw adeg ac i'w galluogi i sicrhau bod y datganiadau ariannol yn cydymffurfio â Deddf Cwmnïau 2006. Maent hefyd yn gyfrifol am ddiogelu asedau'r cwmni elusennol ac felly am gymryd camau rhesymol i atal a datgelu twyll ac afreoleidd-dra eraill.

I'r graddau y mae'r ymddiriedolwyr yn ymwybodol:

- nid oes unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol nad yw archwilwyr y cwmni elusennol yn ymwybodol ohoni; a
- bod yr ymddiriedolwyr wedi cymryd pob cam y dylent fod wedi'i gymryd i wneud eu hunain yn ymwybodol o unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol ac i gadarnhau bod yr archwilwyr yn ymwybodol o'r wybodaeth honno.

Ymddiriedolaeth Nant Gwrtheyrn

Adroddiad yr Ymddiriedolwyr
ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Rhagfyr 2023

ARCHWILWYR

Ni fydd yr archwilwyr, Owain Bebb a'i Gwmni, yn cael eu cynnig i'w hailbenodi yn y Cyfarfod Cyffredinol Blyneddol eleni. Yn hytrach, bydd y cwmni olynol, Emyr Mortimer Archwilwyr Cyf, yn cael ei gynnig yn ei le.

Cymeradwywyd drwy orchymyn y bwrdd ymddiriedolwyr ar 22/6/24
Llofnodwyd ar ei ran gan:

P. M. Ellis
Mrs P M Ellis - Ysgrifennydd

Adroddiad yr Archwilwyr Annibynnol i Aelodau Ymddiriedolaeth Nant Gwrtheyrn

Barn

Rydym wedi archwilio datganiadau ariannol Ymddiriedolaeth Nant Gwrtheyrn (y 'cwmni elusennol') ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Rhagfyr 2023 sy'n cynnwys y Datganiad o Weithgareddau Ariannol, y Fantolen, y Datganiad Llif Arian a nodiadau'r datganiadau ariannol, gan gynnwys crynodeb o bolisiâu cyfrifyddu arwyddocaol. Y fframwaith adrodd ariannol a ddefnyddiwyd wrth eu paratoi yw'r gyfraith berthnasol a Safonau Cyfrifyddu'r Deyrnas Unedig (Yr Arferion Cyfrifyddu a Dderbynnir yn Gyffredinol yn y Deyrnas Unedig), gan gynnwys Safon Adrodd Ariannol 102 'Y Safon Adrodd Ariannol sy'n berthnasol yn y DU a Gweriniaeth Iwerddon'.

Yn ein barn ni, mae'r datganiadau ariannol:

- yn cyflwyno darlun cywir a theg o sefyllfa materion y cwmni elusennol ar 31 Rhagfyr 2023 ac o'i adnoddau sy'n dod i mewn a'r defnydd o adnoddau, gan gynnwys ei incwm a'i wariant, ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny;
- wedi cael eu paratoi'n briodol yn unol â'r Arferion Cyfrifyddu a Dderbynnir yn Gyffredinol yn y Deyrnas Unedig, gan gynnwys Safon Adrodd Ariannol 102 'Y Safon Adrodd Ariannol sy'n berthnasol yn y DU a Gweriniaeth Iwerddon'; ac
- wedi cael eu paratoi yn unol â gofynion Deddf Cwmnïau 2006.

Sail y farn

Cynhaliwyd ein harchwiliad gennym yn unol â'r Safonau Archwilio Rhyngwladol (y DU) (ISAs (DU)) a chyfraith berthnasol. Disgrifir ein cyfrifoldebau o dan y safonau hynny ymhellach yn yr adran cyfrifoldebau'r Archwilwyr am archwilio datganiadau ariannol yn ein hadroddiad. Rydym yn annibynnol ar y cwmni elusennol yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'n harchwiliad o'r datganiadau ariannol yn y DU, gan gynnwys Safon Foesegol yr FRC, ac rydym wedi cyflawni ein cyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Credwn fod y dystiolaeth archwilio a gawsom yn ddigonol ac yn briodol i ddarparu sail ar gyfer ein barn.

Casgliadau yn ymwneud â busnes gweithredol

Wrth archwilio'r datganiadau ariannol, rydym wedi dod i'r casgliad bod defnydd yr ymddiriedolwyr o'r sail busnes gweithredol o gyfrifyddu wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol.

Yn seiliedig ar y gwaith rydym wedi'i gyflawni, nid ydym wedi nodi unrhyw ansicrwydd sylfaenol sy'n ymwneud â digwyddiadau neu amodau a allai, yn unigol neu ar y cyd, fwrw amheuaeth sylweddol ar allu'r cwmni elusennol i barhau fel busnes gweithredol am gyfnod o ddeuddeg mis o leiaf o'r dyddiad pryd bydd y datganiadau ariannol yn cael eu hawdurdodi i'w cyhoeddi.

Disgrifir ein cyfrifoldebau a chyfrifoldebau'r ymddiriedolwyr mewn perthynas â busnes gweithredol yn adrannau perthnasol yr adroddiad hwn.

Gwybodaeth arall

Mae'r ymddiriedolwyr yn gyfrifol am yr wybodaeth arall. Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys yr wybodaeth a gynhwysir yn yr Adroddiad Blyneddol, ac eithrio'r datganiadau ariannol a'n Hadroddiad fel Archwilwyr Annibynnol arnynt.

Nid yw ein barn ar y datganiadau ariannol yn cwmpasu'r wybodaeth arall ac, ac eithrio i'r graddau a nodir fel arall yn benodol yn ein hadroddiad, nid ydym yn mynegi unrhyw fath o gasgliad sicrwydd arnynt.

Adroddiad yr Archwilwyr Annibynnol i Aelodau Ymddiriedolaeth Nant Gwrtheyrn

Gwybodaeth arall - parhad

Mewn cysylltiad â'n harchwiliad o'r datganiadau ariannol, ein cyfrifoldeb ni yw darllen yr wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried a yw'r wybodaeth arall yn sylfaenol anghyson â'r datganiadau ariannol neu a yw'n ymddangos bod ein gwybodaeth a gafwyd yn yr archwiliad neu fel arall wedi'i chamddatgan yn sylfaenol. Os byddwn yn nodi anghysondebau sylfaenol o'r fath neu gamddatganiadau sylfaenol ymddangosiadol, mae'n ofynnol i ni benderfynu a yw hyn yn arwain at gamddatganiad sylfaenol yn y datganiadau ariannol eu hunain. Os byddwn yn dod i'r casgliad, yn seiliedig ar y gwaith rydym wedi'i wneud, bod camddatganiad sylfaenol o'r wybodaeth arall hon, mae'n ofynnol i ni adrodd y ffaith honno. Nid oes gennym ddim i'w adrodd yn y cyswllt hwn.

Barn ar faterion eraill a ragnodir gan Ddeddf Cwmnïau 2006

Yn ein barn ni, ar sail y gwaith a wnaed yn ystod yr archwiliad:

- mae'r wybodaeth a roddwyd yn Adroddiad yr Ymddiriedolwyr ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratowyd y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol; ac
- mae Adroddiad yr Ymddiriedolwyr wedi cael ei baratoi yn unol â'r gofynion cyfreithiol perthnasol.

Materion y mae'n ofynnol i ni adrodd arnynt drwy eithriad

Yng ngoleuni'r wybodaeth a'r ddealltwriaeth o'r cwmni elusennol a'i amgylchedd a sicrhawyd yn ystod yr archwiliad, nid ydym wedi nodi camddatganiadau sylfaenol yn Adroddiad yr Ymddiriedolwyr.

Nid oes gennym unrhyw beth i'w adrodd mewn perthynas â'r materion canlynol lle mae Deddf Cwmnïau 2006 yn datgan ei bod yn ofynnol i ni adrodd i chi os, yn ein barn ni:

- ni chadwyd cofnodion cyfrifyddu digonol neu ni dderbyniwyd ymatebion digonol ar gyfer ein harchwiliad gan ganghennau nad ydym wedi ymweld â hwy; neu
- nid yw'r datganiadau ariannol yn gyson â'r cofnodion a'r ffurflenni cyfrifyddu; neu
- nid yw rhai datgeliadau o dâl ymddiriedolwyr a bennir gan y gyfraith yn cael eu gwneud; neu
- nid ydym wedi derbyn yr holl wybodaeth ac esboniadau sydd arnom eu hangen ar gyfer ein harchwiliad; neu
- nid oedd hawl gan yr ymddiriedolwyr i fanteisio ar yr eithriad cwmnïau bach o'r gofyniad i baratoi Adroddiad Strategol neu wrth baratoi Adroddiad yr Ymddiriedolwyr.

Cyfrifoldebau'r ymddiriedolwyr

Fel yr eglurir yn llawnach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr, yr ymddiriedolwyr (sydd hefyd yn gyfarwyddwyr y cwmni elusennol at ddibenion y gyfraith cwmnïau) sy'n gyfrifol am baratoi'r datganiadau ariannol ac am fod yn fodlon eu bod yn cyflwyno darlun cywir a teg, ac am unrhyw reolaeth fewnol o'r fath y mae'r ymddiriedolwyr yn penderfynu sy'n angenrheidiol er mwyn gallu paratoi datganiadau ariannol sy'n rhydd o gamddatganiadau sylfaenol, boed hynny drwy dwyll neu gamgymeriad.

Wrth baratoi'r datganiadau ariannol, mae'r ymddiriedolwyr yn gyfrifol am asesu gallu'r cwmni elusennol i barhau fel busnes gweithredol, gan ddatgelu, fel sy'n berthnasol, faterion sy'n ymwneud â busnes gweithredol a defnyddio sail busnes gweithredol i gyfrifyddu oni bai bod yr ymddiriedolwyr naill ai'n bwriadu diddymu'r cwmni elusennol neu roi'r gorau i weithredu, neu os nad oes ganddynt ddewis arall realistig heblaw am wneud hynny.

Adroddiad yr Archwilwyr Annibynnol i Aelodau Ymddiriedolaeth Nant Gwrtheyrn

Ein cyfrifoldebau am archwilio'r datganiadau ariannol

Ein hamcanion yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch a yw'r datganiadau ariannol yn eu cyfanrwydd yn rhydd o gamddatganiadau sylfaenol, boed hynny oherwydd twyll neu gamgymeriad, a chyhoeddi Adroddiad yr Archwilwyr Annibynnol sy'n cynnwys ein barn. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd, ond nid yw'n warant y bydd archwiliad a gynhelir yn unol ag ISAs (DU) bob amser yn canfod camddatganiad sylfaenol pan fydd yn bodoli. Gall camddatganiadau ddeillio o dwyll neu gamgymeriad ac maent yn cael eu hystyried yn sylfaenol os gellid, yn unigol neu ar y cyd, rhesymol ddisgwyl iddynt ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr a wneir ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Manylir isod ar i ba raddau mae ein gweithdrefnau'n gallu canfod afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll:

Adnabod ac asesu risgiau posibl yn ymwneud ag afreoleidd-dra

Wrth adnabod ac asesu risgiau camddatganiad sylfaenol mewn perthynas ag afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll a diffyg cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau, aethom ati i ystyried y canlynol:

Adnabod ac asesu risgiau posibl:

- natur y diwydiant a'r sector, yr amgylchedd rheoli a pherfformiad busnes.
- canlyniadau ein hymholiadau i reolwyr, a'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, ynghylch eu gwaith eu hunain i adnabod ac asesu risgiau afreoleidd-dra.
- unrhyw faterion a nodwyd gennym ar ôl derbyn ac adolygu gwybodaeth y cwmni elusennol am ei bolisïau a'i weithdrefnau sy'n ymwneud ag:
 - o adnabod, gwerthuso a chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau ac a oedd yn ymwybodol o unrhyw achosion o ddiffyg cydymffurfio.
 - o canfod ac ymateb i risgiau o dwyll ac a oedd yn gwybod am unrhyw dwyll gwirioneddol, amheuaeth o dwyll neu dwyll honedig.
 - o y mesurau rheoli mewnol sydd wedi'u sefydlu i liniaru risgiau o dwyll neu ddiffyg cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau; ac
 - o unrhyw faterion a drafodwyd ymhlith tîm ymgysylltu'r archwiliad, gan gynnwys, os yw'n berthnasol, arbenigwyr allanol, unrhyw dreth neu brisiadau eraill nodedig, ac ati.

O ganlyniad i'r gweithdrefnau hyn, aethom ati i ystyried y cyfleoedd a'r cymhellion a all fodoli o fewn y cwmni elusennol ar gyfer twyll a nodi'r potensial mwyaf i dwyll fod mewn perthynas â chydabod refeniw, gyda gweithdrefnau penodol yn cael eu cyflawni yma. Yn ogystal, ac yn gyffredin â phob archwiliad o dan ISAs (DU), mae hefyd yn ofynnol i ni gyflawni gweithdrefnau penodol i ymateb i'r risg o ddiystyru rheolwyr.

Sicrhawyd dealltwriaeth gennym hefyd o'r fframweithiau cyfreithiol a rheoleiddiol y mae'r cwmni elusennol yn gweithredu oddi mewn iddynt, gan ganolbwyntio ar ddarpariaethau'r cyfreithiau a'r rheoliadau hynny a gafodd effaith uniongyrchol ar bennu symiau a datgeliadau sylfaenol yn y datganiadau ariannol. Roedd y cyfreithiau a'r rheoliadau allweddol a ystyriwyd gennym yn y cyd-destun hwn yn cynnwys Deddf Cwmnïau 2006, UK GAAP ac unrhyw gyfreithiau a rheoliadau eraill nad ydynt efallai'n cael effaith uniongyrchol ar y datganiadau ariannol, ond y gallai cydymffurfiaeth â hwy fod yn sylfaenol i allu'r cwmni elusennol i weithredu neu i osgoi cosb faterol.

Adroddiad yr Archwilwyr Annibynnol i Aelodau
Ymddiriedolaeth Nant Gwrtheyrn

Ymateb yr archwiliad i risgiau a nodwyd

Roedd ein gweithdrefnau i ymateb i risgiau a nodwyd yn cynnwys y canlynol:

- adolygu datgeliadau'r datganiadau ariannol a phrofi dogfennau ategol i asesu cydymffurfiaeth â darpariaethau'r cyfreithiau a'r rheoliadau perthnasol y disgrifir eu bod yn cael effaith uniongyrchol ar y datganiadau ariannol.
- holi'r rheolwyr a'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu ynghylch ymglyfreitha a hawliadau gwirioneddol a phosibl.
- cwblhau gweithdrefnau dadansoddol i nodi unrhyw berthnasoedd anarferol neu annisgwyl a all ddynodi risgiau o gamddatganiad sylfaenol oherwydd twyll.
- darllen cofnodion cyfarfodydd y rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu a holi am unrhyw ohebiaeth neu faterion a godwyd gyda chyrrff rheoleiddio perthnasol.
- sicrhau dealltwriaeth, drwy drafodaethau gyda'r rheolwyr, o'r sail ar gyfer cydnabod incwm; ac
- wrth fynd i'r afael â'r risg o dwyll drwy i reolwyr ddiystyru mesurau rheoli, profi priodoldeb cofnodion dyddlyfr ac addasiadau eraill; asesu a yw'r dyfarniadau a wnaed wrth wneud amcangyfrifon cyfrifyddu yn arwydd o ragfarn bosibl; a gwerthuso rhesymeg busnes unrhyw drafodion sylweddol sy'n anarferol neu y tu hwnt i gwrs arferol y busnes.

Aethom ati hefyd i gyfleu cyfreithiau a rheoliadau perthnasol a nodwyd a risgiau twyll posibl i bob aelod o'r tîm ymgysylltu, ac roeddem yn gyson effro i unrhyw arwyddion o dwyll neu ddiffyg cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau drwy gydol yr archwiliad.

Ceir disgrifiad pellach o'n cyfrifoldebau am archwilio'r datganiadau ariannol ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol yn www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o Adroddiad yr Archwilwyr Annibynnol.

Defnydd o'n hadroddiad

Mae'r adroddiad hwn yn cael ei wneud i aelodau'r cwmni elusennol yn unig, fel corff, yn unol â Phennod 3 o Ran 16 Deddf Cwmnïau 2006. Mae ein gwaith archwilio wedi cael ei gwblhau er mwyn i ni allu datgan i aelodau'r cwmni elusennol y materion hynny y mae'n ofynnol i ni eu datgan iddynt mewn adroddiad archwilwyr ac nid at unrhyw ddiben arall. I'r graddau llawnaf a ganiateir gan y gyfraith, nid ydym yn derbyn nac yn ysgwyddo cyfrifoldeb i unrhyw un ac eithrio'r cwmni elusennol ac aelodau'r cwmni elusennol fel corff, am ein gwaith archwilio, am yr adroddiad hwn, ac am y farn a ffurfiwyd gennym.

Rhys Harris BSc FCA
(Uwch Archwilydd Statudol)
ar gyfer ac ar ran

Owain Bebb a'i Gwmni
Archwilwyr Statudol
32 Y Maes
Caernarfon
Gwynedd. LL55 2NN

Dyddiad: 27/6/24

Ymddiriedolaeth Nant Gwrtheyrn

Datganiad o weithgareddau ariannol (Yn cynnwys cyfrif incwm a gwariant) ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Rhagfyr 2023

	Nodyn	Cronfa Anghyfyngedig £	Cronfa Cyfyngedig £	31.12.23 Cyfanswm Cronfeydd £	31.12.22 Cyfanswm Cronfeydd £
INCWM A GWADDODION O					
Rhoddion a chymynroddion	2	12,644	-	12,644	63,900
Gweithgareddau elusennol	5				
Addysg a hyfforddiant		619,998	-	619,998	621,592
Gweithgareddau masnachu eraill	3	876,962	-	876,962	842,764
Incwm buddsoddi	4	22,357	-	22,357	-
Incwm arall		9,756	-	9,756	1,330
Cyfanswm		<u>1,541,717</u>	<u>-</u>	<u>1,541,717</u>	<u>1,529,586</u>
GWARIANT AR					
Codi arian	6	265,681	-	265,681	246,674
Gweithgareddau elusennol	7				
Addysg a hyfforddiant		1,134,980	-	1,134,980	1,054,279
Arall		146,846	-	146,846	137,545
Cyfanswm		<u>1,547,507</u>	<u>-</u>	<u>1,547,507</u>	<u>1,438,498</u>
INCWM NET/(GWARIANT)		(5,790)	-	(5,790)	91,088
CYMODI CRONFEYDD					
Cyfanswm y cronfeydd a ddaeth ymlaen		3,812,023	229,730	4,041,753	3,950,665
CYFANSWM YR ARIAN A GARWYD YMLAEN		<u>3,806,233</u>	<u>229,730</u>	<u>4,035,963</u>	<u>4,041,753</u>

GWEITHREDIADAU PARHAUS

Mae'r holl incwm a gwariant wedi codi o weithgareddau parhaus.

Mae'r nodiadau hyn yn rhan o'r datganiadau ariannol

Ymddiriedolaeth Nant Gwrtheyrn

Mantolen

31 Rhagfyr 2023

	Nodyn	Cronfa Anghyfyngedig £	Cronfa Cyfyngedig £	31.12.23 Cyfanswm Cronfeydd £	31.12.22 Cyfanswm Cronfeydd £
ASEDAU SEFYDLOG					
Asedau gweladwy	13	3,212,885	-	3,212,885	3,249,732
Buddsoddiadau					
Buddsoddiad mewn is-gwmni	14	100	-	100	100
Eiddo buddsoddi	15	-	229,730	229,730	229,730
		3,212,985	229,730	3,442,715	3,479,562
CASEDAU CYFREDOL					
Stoc wrth law	16	10,412	-	10,412	16,458
Dyledwyr	17	60,898	-	60,898	42,498
Arian mewn llaw ac yn y banc		979,224	-	979,224	1,044,185
		1,050,534	-	1,050,534	1,103,141
CREDYDWYR					
Symiau'n dyladwy o fewn blwyddyn	18	(345,695)	-	(345,695)	(338,029)
ASEDAU CYFREDOL NET		704,839	-	704,839	765,112
CYFANSWM ASEDAU, LLAI CREDYDWYR CYFREDOL		3,917,824	229,730	4,147,554	4,244,674
CREDYDWYR					
Symiau'n dyladwy mewn mwy na deuddeg mis	19	(111,591)	-	(111,591)	(202,921)
ASEDAU NET		3,806,233	229,730	4,035,963	4,041,753
CRONFEYDD	23				
Cronfeydd anghyfyngedig				3,806,233	3,812,023
Cronfeydd cyfyngedig				229,730	229,730
CYFANSWM Y CRONFEYDD				4,035,963	4,041,753

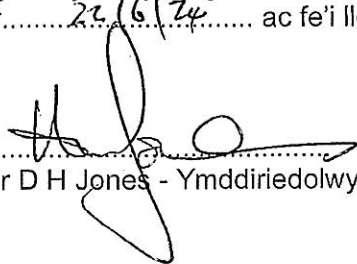
Mae'r nodiadau hyn yn rhan o'r datganiadau ariannol

Ymddiriedolaeth Nant Gwrtheyrn

Mantolen - parhad
31 Rhagfyr 2023

Mae'r datganiadau ariannol hyn wedi'u paratoi yn unol â'r darpariaethau sy'n berthnasol i gwmnïau elusennol bach, yn unol a'r darpariaethau arbennig yn rhan 15 o'r Ddeddf Cwmnïau 2006.

Cytunwyd ar y datganiadau ariannol gan Fwrdd yr Ymddiriedolwyr ac awdurdodwyd eu cyhoeddi ar.....^{22/6/24}..... ac fe'i llofnodwyd ar ran y Bwrdd gan:

Mr D H Jones - Ymddiriedolwyr

Mae'r nodiadau hyn yn rhan o'r datganiadau ariannol

Ymddiriedolaeth Nant Gwrtheyrn

Datganiad Llif Arian

ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Rhagfyr 2023

	Nodyn	31.12.23 £	31.12.22 £
Llif arian o weithgareddau gweithredol			
Arian a gynhyrchwyd o weithrediadau	1	109,070	262,406
Llog a dalwyd		<u>(15,520)</u>	<u>(13,488)</u>
Arian net a ddarperir gan weithgareddau gweithredu		<u>93,550</u>	<u>248,918</u>
Llif arian o weithgareddau buddsoddi			
Pryniant o asedau sefydlog tangadwy		(102,999)	(21,646)
Llog a dderbyniwyd		<u>22,357</u>	<u>-</u>
Arian net a ddefnyddir mewn gweithgareddau buddsoddi		<u>(80,642)</u>	<u>(21,646)</u>
Llif arian o weithgareddau ariannu			
Ad-daliadau benthyca yn y flwyddyn		<u>(77,869)</u>	<u>(75,074)</u>
Arian net a ddefnyddir mewn gweithgareddau ariannu		<u>(77,869)</u>	<u>(75,074)</u>
Newid mewn arian parod a chyfwerthiannau parod yn y cyfnod adrodd		(64,961)	152,198
Arian parod a chyfwerthiadau arian ar ddechrau'r cyfnod adrodd		<u>1,044,185</u>	<u>891,987</u>
Arian parod a chyfwerthiadau arian ar ddiwedd y cyfnod adrodd		<u>979,224</u>	<u>1,044,185</u>

Mae'r nodiadau hyn yn rhan o'r datganiadau ariannol

Ymddiriedolaeth Nant Gwrtheyrn

Nodiadau i'r Llif Arian

ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Rhagfyr 2023

1. CYSONI (GWARIANT) / INCWM NET I LIF ARIAN NET O WEITHGAREDDAU GWEITHREDOL

	31.12.23 £	31.12.22 £
Incwm/(gwariant) net ar gyfer y cyfnod adrodd (yn unol â'r Datganiad o Weithgareddau Ariannol)	(5,790)	91,088
Newidiadau am:		
Costau dibrisiant	139,846	137,545
Llog a dderbyniwyd	(22,357)	-
Llog a dalwyd	15,520	13,488
Lleihad/(Cynnydd) mewn stoc	6,046	(2,006)
Cynnydd mewn dyledwyr	(18,400)	(31,508)
(Lleihad)/Cynnydd mewn credydwyr	<u>(5,795)</u>	<u>53,799</u>
Arian net a ddarperir gan weithrediadau	<u>109,070</u>	<u>262,406</u>

2. DADANSODDIAD O NEWIDIADAU MEWN CRONFEYDD NET

	Ar 1.1.23 £	Llif arian £	Ar 31.12.23 £
Arian net			
Arian mewn llaw ac yn y banc	<u>1,044,185</u>	<u>(64,961)</u>	<u>979,224</u>
	<u>1,044,185</u>	<u>(64,961)</u>	<u>979,224</u>
Benthyciadau			
Yn daliadwy o fewn blwyddyn	(78,084)	(13,461)	(91,545)
Yn daliadwy mewn mwy na blwyddyn	<u>(202,921)</u>	<u>91,330</u>	<u>(111,591)</u>
	<u>(281,005)</u>	<u>77,869</u>	<u>(203,136)</u>
Cyfanswm	<u>763,180</u>	<u>12,908</u>	<u>776,088</u>

Mae'r nodiadau hyn yn rhan o'r datganiadau ariannol

Ymddiriedolaeth Nant Gwrtheyrn

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol

ar gyfer y Flwyddyn a Ddaeth i Ben ar 31 Rhagfyr 2023

1. POLISIÂU CYFRIFO

Sail paratoi'r datganiadau ariannol

Paratowyd datganiadau ariannol y cwmni elusennol, sy'n endid budd cyhoeddus oddi tan FRS 102, yn unol â'r SORP Elusennol (FRS 102) 'Cyfrifeg ac Adrodd gan Elusennau: Datganiad o Ymarfer a Argymhellir sy'n berthnasol i elusennau sydd yn paratoi eu cyfrifon yn unol â'r Safon Adrodd Ariannol sy'n gymwys yn y DU a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102) (daeth i rym 1 Ionawr 2019)', Safon Adrodd Ariannol 102 'Y Safon Adrodd Ariannol sy'n gymwys yn y DU a Gweriniaeth Iwerddon' a Deddf Cwmnïau 2006. Paratowyd y datganiadau ariannol oddi tan y confensiwn cost hanesyddol, ac eithrio buddsoddiadau sydd wedi'u cynnwys ar werth y farchnad. Nid oedd ansicrwydd ynghylch a all yr elusen i barhau mewn busnes.

Paratoi datganiadau ariannol cyfunol

Mae'r datganiadau ariannol yn cynnwys gwybodaeth am Ymddiriedolaeth Nant Gwrtheyrn fel cwmni unigol ac nid ydynt yn cynnwys gwybodaeth ariannol gyfunol fel rhiant i grŵp. Mae'r elusen wedi'i heithrio o dan Adran 399(2A) o Ddeddf Cwmnïau 2006 o'r gofynion i baratoi datganiadau ariannol cyfunol.

Dyfarniadau cyfrifeg beirniadol a ffynonellau allweddol o ansicrwydd amcangyfrif

Wrth baratoi'r adroddiadau ariannol, mae'n rhaid i'r rheolwyr wneud dyfarniadau, amcangyfrifon a phenderfyniadau sy'n effeithio ar y ffigurau sy'n cael eu hadrodd. Mae'r amcangyfrifon a'r dyfarniadau hyn yn cael eu hadolygu'n rheolaidd ac maent yn seiliedig ar brofiad a ffactorau eraill, gan gynnwys disgwyliadau o ddigwyddiadau yn y dyfodol y credir eu bod yn rhesymol oddi tan yr amgylchiadau.

Incwm

Mae arian sy'n dod i fewn yn cael eu cynnwys yn y datganiad o weithgareddau ariannol pan fydd yr hawl i'r incwm wedi'i drosglwyddo i'r cwmni elusennol. Dilyniir y polisiâu penodol canlynol:-

- Cydnabyddir incwm o roddion a grantiau pan fydd tystiolaeth o'r rhodd a gellir ei fesur mewn modd dibynadwy.
- Cydnabyddir incwm o ffynonellau gwaddol a chymynroddion pan mae'n debygol y cytunwyd ar yr hawl i'w dderbyn.
- Caiff incwm o nwyddau a roddir i'r elusen ei fesur yn ôl gwerth teg y nwyddau hynny, ac eithrio os yw y dull hyn yn anymarferol. Yn y sefyllfa hon, mae'r gwerth a roddir arnynt yn deillio o'r gost i'r rhoddwr neu ei werth gwerthu amcangyfrifedig. Mae cyfleusterau a roddir a gwasanaethau a ddarperir yn cael eu cydnabod yn y cyfrifon os gellir eu mesur mewn modd dibynadwy. Nid oes gwerth yn cael ei roi ar lafur gwirfoddol.
- Cydnabyddir incwm o gytundebau ar gyfer darparu gwasanaethau wrth i'r cytundeb gael ei wireddu. Caiff hyn ei drin fel cronfeydd anghyfyngedig, ac eithrio os oes amod bod yn rhaid defnyddio'r incwm at ddiben penodol, ac yn y sefyllfa hon caiff ei drin fel cronfa gyfyngedig.

Ymddiriedolaeth Nant Gwrtheyrn

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol ar gyfer y Flwyddyn a Ddaeth i Ben ar 31 Rhagfyr 2023

1. **POLISIÂU CYFRIFO - parhad**

Gwariant

Cydnabyddir rhwymedigaethau fel gwariant cyn gynted ag y bydd rhwymedigaeth gyfreithiol neu adeiladol yn ymrwymo'r elusen i'r gwariant hwnnw, mae'n debygol y bydd angen trosglwyddo buddion economaidd wrth setlo a gellir mesur swm y rhwymedigaeth yn ddibynadwy. Cyfrifir gwariant ar sail gronïadau ac fe'i dosbarthwyd o dan benawdau sy'n cydgrynhoi'r holl gostau sy'n gysylltiedig â'r categori. Lle na ellir priodoli'r costau'n uniongyrchol i benawdau penodol, fe'u dyrannwyd i weithgareddau ar sail sy'n gyson â'r defnydd o adnoddau.

Mae taliadau prydles gweithredol yn cael eu cydnabod fel cost dros gyfnod y cytundeb ac fe'u cofnodir ar sail llinell syth.

Asedau sefydlog tangadwy

Eiddo, Peiriannau ac Offer

Cofnodir asedau sefydlog i ddechrau yn ôl eu cost, ac yna fe'u nodir ar eu cost llai dibrisiant a namau. Mae unrhyw asedau sefydlog sydd wedi cael eu hailbrisio yn cael eu cofnodi ar eu gwerth teg ar ddyddiad prisio, ac llai dibrisiant cronedig ac unrhyw addasiadau am nam.

Mae asedau sefydlog, oddi tan y model cost, yn cael eu datgan ar gost hanesyddol llai ddibrisiant cronedig ac unrhyw golledion nam cronedig. Mae cost hanesyddol yn cynnwys gwariant y gellir ei briodoli'n uniongyrchol i ddod â'r ased i'r lleoliad a'r amod sy'n angenrheidiol er mwyn iddo allu gweithredu yn y modd a fwriadwyd gan reolwyr. Mae unrhyw asedau sefydlog sydd wedi cael eu hailbrisio yn cael eu cofnodi ar eu gwerth teg ar ddyddiad prisio, llai dibrisiant cronedig ac unrhyw addasiadau am namau.

Nid yw'r tir yn cael ei ddibrisio. Darperir dibrisiant ar asedau eraill ar y cyfraddau blynyddol canlynol er mwyn dyrannu cost yr asedau, llai eu gwerth gweddilliol, dros y bywyd defnyddiol a amcangyfrifed:

Safle'r Nant - 1% - 10% ar sail llinell syth

Offer a pheiriannau ayyb - 5% - 20% ar sail llinell syth

Mae gwerthoedd gweddilliol, bywydau defnyddiol a dulliau dibrisiant yr asedau'n cael eu hadolygu, a'u haddasu fel y bo'n briodol, neu os oes arwydd o newid arwyddocaol ers y dyddiad adrodd diwethaf.

Mae enillion a cholledion ar warediadau yn cael eu pennu trwy gymharu'r enillion â'r swm cario ac yn cael eu cydnabod yn y daflen incwm a gwariant.

Buddsoddiadau asedau sefydlog

Caiff buddsoddiadau rhestredig eu mesur ar eu gwerth teg gyda'r newid yn y prisiad a gofnodir fel incwm neu wariant ar y datganiad o weithgareddau ariannol. Os nad oes modd mesur gwerth teg, yna fe'u cofnodir ar eu cost llai o amhariad. Cofnodir buddsoddiadau heb eu rhestru, fel cyfalaf cyfranddaliadau yr is-gwmni segur, ar gost.

Eiddo buddsoddi

Dangosir eiddo buddsoddi ar eu prisiad diweddaraf. Mae unrhyw warged neu ddiffyg cyfanredol sy'n deillio o newidiadau mewn gwerth teg yn cael eu cydnabod yn y datganiad o weithgareddau ariannol.

Ymddiriedolaeth Nant Gwrtheyrn

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol - parhad ar gyfer y Flwyddyn a Ddaeth i Ben ar 31 Rhagfyr 2023

1. POLISIÂU CYFRIFO - parhad

Stoc wrth law

Mae stoc yn cael eu prisio ar yr isaf o'u cost isaf a gwerth gwirioneddu net, ar ôl gwneud lwfans dyledus ar gyfer eitemau darfodedig a symud yn araf.

Trethiant

Mae'r elusen wedi'i heithrio rhag treth gorfforaeth ar ei gweithgareddau elusennol.

Mae'r elusen wedi ei gofrestru am dreth ar werth, felly lle bynnag y bydd yn briodol, bydd y ffigyrau yn y ddogfen hon yn cael eu dangos yn net o'r dreth hon.

Cronfeydd

Gellir defnyddio cronfeydd anghyfyngedig yn unol â'r amcanion elusennol ac yn ôl disgresiwn yr ymddiriedolwyr.

Mae'r cronfeydd dynodedig yn gronfeydd anghyfyngedig sydd wedi'u clustnodi gan yr ymddiriedolwyr ar gyfer prosiect penodol neu gyfnod yn y dyfodol.

Dim ond at ddibenion cyfyngedig penodol y gellir defnyddio arian cyfyngedig o fewn amcanion yr elusen. Mae cyfyngiadau'n codi pan bennir gan y rhoddwr neu pan godir arian at ddibenion cyfyngedig penodol.

Mae esboniad pellach o natur a phwrrpas pob cronfa wedi'i chynnwys yn y nodiadau i'r datganiadau ariannol.

Llogi ymrwymïadau prynu a phrydlesu

Codir rhenti a delir oddi tan prydlesi gweithredol i'r datganiad o weithgareddau ariannol ar sail llinell syth dros gyfnod y les.

Costau pensiwn a budd-daliadau ôl-ymddeol eraill

Mae'r cwmni elusennol yn gweithredu cynllun pensiwn cyfraniadau diffiniedig. Codir cyfraniadau sy'n daladwy i gynllun pensiwn y cwmni elusennol i'r datganiad o weithgareddau ariannol yn y cyfnod y maent yn perthyn iddo.

2. RHODDION A CHYMYNRODDION

	31.12.23	31.12.22
	£	£
Rhoddion	9,103	1,644
Ffrindiau'r Nant	500	2,000
Grantiau	300	56,974
Casglu tâl parcio gwirfoddol	2,741	3,282
	<u>12,644</u>	<u>63,900</u>

Mae'r grantiau a dderbynnir, sydd wedi'u cynnwys yn yr uchod, fel a ganlyn:

	31.12.23	31.12.22
	£	£
Grantiau eraill	<u>300</u>	<u>56,974</u>

Ymddiriedolaeth Nant Gwrtheyrn

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol - parhad ar gyfer y Flwyddyn a Ddaeth i Ben ar 31 Rhagfyr 2023

3. GWEITHGAREDDAU MASNACHOL ERAILL	31.12.23	31.12.22
	£	£
Llogi lleoliad a safle	165,678	84,785
Incwm arlwyo (caffi)	433,592	481,268
Incwm lletygarwch	228,656	214,578
Incwm bar	39,679	44,254
Gwerthu llyfrau	4,712	10,145
Rhentu nwyddau priodasol	1,800	7,567
Incwm adloniant	2,845	167
	<u>876,962</u>	<u>842,764</u>
 4. INCWM BUDDSODDI	 31.12.23	 31.12.22
	£	£
Llog banc a dderbyniwyd	<u>22,357</u>	<u>-</u>
 5. INCWM O WEITHGAREDDAU ELUSENNOL	 31.12.23	 31.12.22
	£	£
Incwm o'r cyrsiau	98,753	80,809
Darlithoedd hanesyddol	887	315
Ymweliadau addysgol	133	468
Grantiau	<u>520,225</u>	<u>540,000</u>
	<u>619,998</u>	<u>621,592</u>
 Mae'r grantiau a dderbynnir, sydd wedi'u cynnwys yn yr uchod, fel a ganlyn:	 31.12.23	 31.12.22
	£	£
Y Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol	<u>520,225</u>	<u>540,000</u>

Ymddiriedolaeth Nant Gwrtheyrn

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol - parhad ar gyfer y Flwyddyn a Ddaeth i Ben ar 31 Rhagfyr 2023

6. CODI ARIAN

Gweithgareddau masnachol eraill

	31.12.23	31.12.22
	£	£
Stoc a ddaeth ymlaen	16,457	14,377
Pryniant	259,939	248,750
Stoc ar ddiwedd y flwyddyn	(10,412)	(16,457)
Dyledion drwg	(303)	4
	<u>265,681</u>	<u>246,674</u>

7. COSTAU GWEITHGAREDDAU ELUSENNOL

	Costau uniongyrchol £	Costau cefnogol (gweler nodyn 8) £	Cyfanswm £
Addysg a hyfforddiant	<u>1,046,265</u>	<u>88,715</u>	<u>1,134,980</u>

8. COSTAU CEFNOGOL

	Cyllid £	Costau llywodraethu £	Cyfanswm £
Adnoddau eraill a wariwyd	-	7,000	7,000
Addysg a hyfforddiant	<u>25,499</u>	<u>63,216</u>	<u>88,715</u>
	<u>25,499</u>	<u>70,216</u>	<u>95,715</u>

9. INCWM/(GWARIANT) NET

Nodir incwm / (gwariant) net ar ôl codi talu / (credydu):

	31.12.23	31.12.22
	£	£
Dibrisiant - asedau	139,846	110,630
Llogi offer a pheiriannau	41,549	19,002
Prydlesi gweithredol eraill	<u>250</u>	<u>250</u>

Ymddiriedolaeth Nant Gwrtheyrn

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol - parhad ar gyfer y Flwyddyn a Ddaeth i Ben ar 31 Rhagfyr 2023

10. TALIADAU ARCHWILWYR

	31.12.23	31.12.22
	£	£
Ffioedd sy'n daladwy i archwilwyr yr elusen am archwilio datganiadau ariannol yr elusen	7,000	5,000
	<u> </u>	<u> </u>

11. CYDNABYDDIAETH A BUDDION YR YMDDIRIEDOLWYR

Nid oedd unrhyw gydnabyddiaeth ariannol na buddion eraill ar gyfer y flwyddyn yn diweddau ar 31 Rhagfyr 2023, nac am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Rhagfyr 2022.

Treuliau ymddiriedolwyr

Ni thalwyd treuliau i'r ymddiriedolwyr am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Rhagfyr 2023 nac am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Rhagfyr 2022.

12. COSTAU STAFF

	31.12.23	31.12.22
	£	£
Cyflogau	652,623	543,349
Yswiriant gwladol	45,933	44,773
Costau pensiwn	<u>17,473</u>	<u>17,981</u>
	<u>716,029</u>	<u>606,103</u>

Roedd y nifer cyfartalog o weithwyr yn ystod y flwyddyn fel a ganlyn:

	31.12.23	31.12.22
Rheolwyr allweddol	5	2
Gweithwyr eraill	<u>36</u>	<u>25</u>
	<u>41</u>	<u>27</u>

Roedd nifer y gweithwyr, lle y mae eu budd-daliadau gweithwyr (ac eithrio costau pensiwn cyflogwyr) yn fwy na £60,000 oedd:

	31.12.23	31.12.22
£60,001 - £70,000	<u>1</u>	<u>-</u>

Mae'r bwrdd yr ymddiriedolwyr yn ystyried mai personél rheoli allweddol yr elusen yw'r Prif Swyddog Gweithredol a'r rheolwyr adrannol. Cyfanswm y buddion cyflogaeth, gan gynnwys yswiriant gwladol cyflogwyr a chyfraniadau pensiwn y personél rheoli allweddol oedd £167,574 (2022: £88,721) yn y flwyddyn.

Ymddiriedolaeth Nant Gwrtheyrn

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol - parhad ar gyfer y Flwyddyn a Ddaeth i Ben ar 31 Rhagfyr 2023

13. ASED AU SEFYDLOG TANGADWY

	Eiddo Rhydd-ddaliadol £	Gosodiadau a Ffitiadau £	Cyfanswm £
COST			
Ar 1 Ionawr 2023	7,591,536	294,648	7,886,184
Ychwanegiadau	<u>49,001</u>	<u>53,998</u>	<u>102,999</u>
Ar 31 Rhagfyr 2023	<u>7,640,537</u>	<u>348,646</u>	<u>7,989,183</u>
DIBRISIAD			
Ar 1 Ionawr 2023	4,501,044	135,408	4,636,452
Dibriant am y flwyddyn	<u>111,242</u>	<u>28,604</u>	<u>139,846</u>
Ar 31 Rhagfyr 2023	<u>4,612,286</u>	<u>164,012</u>	<u>4,776,298</u>
NET BOOK VALUE			
Ar 31 Rhagfyr 2023	<u>3,028,251</u>	<u>184,634</u>	<u>3,212,885</u>
Ar 31 Rhagfyr 2022	<u>3,090,492</u>	<u>159,240</u>	<u>3,249,732</u>

Cafodd safle'r cwmni elusenol ei brisio, ar sail y farchnad agored, gan Christies ym mis Hydref 2019, gyda gwerth o £3.3m yn cael ei briodoli iddo. Mae'r bwrdd o'r farn fod hyn yn adlewyrchiad teg o'i werth presennol, ac felly mae'r bwrdd yn cytuno nad oes angen prisiad newydd, na newid am amhariad eleni.

14. BUDDSODDIADAU ASED AU SEFYDLOG

	Cyfranddaliadau mewn ymgymeriadau grwp £
GWERTH MARCHNAD	
Ar 1 Ionawr 2023 a 31 Rhagfyr 2023	<u>100</u>
GWERTH LLYFR NET	
Ar 31 Rhagfyr 2023	<u>100</u>
Ar 31 Rhagfyr 2022	<u>100</u>

Nid oedd unrhyw asedau buddsoddi y tu allan i'r Deyrnas Unedig.

Ymddiriedolaeth Nant Gwrtheyrn

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol - parhad ar gyfer y Flwyddyn a Ddaeth i Ben ar 31 Rhagfyr 2023

14. BUDDSODDIADAU ASED AU SEFYDLOG - parhad

Cwmni Nant Cyfyngedig

Swyddfa Cofrestredig: Nant Gwrtheyrn, Llithfaen, Gwynedd, LL53 6NL

Natur y busnes: Ddim yn masnachu

	%
Cyfranddaliadau:	cyfanswm
100 o gyfranddaliadau cyffredin - £1	100

15. EIDDO BUDDSODDI

£

GWERTH TEG

Ar 1 Ionawr 2023

a 31 Rhagfyr 2023

229,730

GWERTH LLYFR NET

Ar 31 Rhagfyr 2023

229,730

Ar 31 Rhagfyr 2022

229,730

Manylion o'r eiddo buddsoddi:

Yn ystod 2007, trosglwyddwyd y tir ym Mhorth y Nant, Pistyll i'r cwmni fel rhodd gan Hanson Quarry Products Europe Ltd. Yn ôl y Bwrdd, a'r ddogfen sydd wedi ei chofrestru, nid oes gwerth i'r tir hwn.

Hefyd yn ystod 2007, derbyniodd y cwmni elusennol rodd gan Ms Heulwen Richards o'r canlynol:-

- o Yr Ogof, Ravenspoint, Bae Trearddur, Ynys Môn, sef cartref Ms Richards. Mae ganddi hawl dros yr eiddo am weddill ei hoes. Amcangyfrif o werth yr eiddo yw £227,758. Mae'r eiddo yn rhan o'r cronfeydd cyfyngedig.
- o Cyfran o 49% mewn 5 cae yn ardal Caergybi a elwir yn Tir Môn. Gan mai dim ond 49% mae y cwmni berchen, mae'r gwerth yn y cyfrifon yn isel, gyda gwerth o ddim ond £1,972 yn cael ei briodoli.

Cafodd y tir a'r adeiladau cyfan eu prasio'n broffesiynol gan Dafydd Hardy MRICS ym mis Mai 2009, ond ers hynny mae'r ymddiriedolwyr wedi cadw llygad ar y farchnad leol, ac yn credu bod yr uchod yn frasamcan cywir o werth eu marchnad.

16. STOC

	31.12.23	31.12.22
	£	£
Stoc	<u>10,412</u>	<u>16,458</u>

17. DYLEDWYR: SYMIAU SY'N DDYLEDUS O FEWN BLWYDDYN

	31.12.23	31.12.22
	£	£
Dyledwyr masnachol	51,038	32,213
Blaendaliadau	<u>9,860</u>	<u>10,285</u>
	<u>60,898</u>	<u>42,498</u>

Ymddiriedolaeth Nant Gwrtheyrn

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol - parhad ar gyfer y Flwyddyn a Ddaeth i Ben ar 31 Rhagfyr 2023

18. CREDYDWYR: SYMIAU SY'N DDYLEDUS O FEWN BLWYDDYN

	31.12.23	31.12.22
	£	£
Benthyciadau banc a gorddrafftiau (gweler nodyn 20)	91,545	78,084
Credydwy'r masnachol	93,474	65,445
Nawdd cymdeithasol a threthi eraill	9,873	10,643
Treth ar werth	6,099	597
Credydwy'r eraill	3,524	-
Cyfalaf cyfranddaliadau yr is-gwmni	100	100
Incwm gohiriedig	133,630	95,062
Costau cronedig	7,450	88,098
	<u>345,695</u>	<u>338,029</u>

19. CREDYDWYR: SYMIAU SY'N DDYLEDUS AR ÔL MWY NA BLWYDDYN

	31.12.23	31.12.22
	£	£
Benthyciadau banc (gweler nodyn 20)	97,733	189,063
Benthyciadau Eraill (gweler nodyn 20)	13,858	13,858
	<u>111,591</u>	<u>202,921</u>

20. BENTHYCIADAU

Rhoddir dadansoddiad o aeddfedrwydd benthyciadau isod:

	31.12.23	31.12.22
	£	£
Symiau sydd yn ddyledus, ar alw, o fewn blwyddyn: Benthyciadau banc	<u>91,545</u>	<u>78,084</u>
Symiau sydd yn ddyledus o fewn blwyddyn i ddwy: Benthyciadau banc - 1-2 flynedd	<u>26,314</u>	<u>78,084</u>
Symiau sydd yn ddyledus mewn dwy i bum mlynedd: Benthyciadau banc - 2-5 mlynedd	<u>52,628</u>	<u>43,566</u>
Symiau sydd yn ddyledus ar ôl pum mlynedd: Ad-daladwy drwy rhandaliadau: Benthyciadau banc - mwy na 5 mlynedd	18,791	67,413
Ad-daladwy ad eithrio rhandaliadau: Benthyciadau eraill - mwy na 5 mlynedd	<u>13,858</u>	<u>13,858</u>

Ymddiriedolaeth Nant Gwrtheyrn

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol - parhad ar gyfer y Flwyddyn a Ddaeth i Ben ar 31 Rhagfyr 2023

21. CYTUNDEBAU PRYDLESU

Mae isafswm taliadau prydles oddi tan brydlesi gweithredol a na ellir eu canslo yn ddyledus fel a ganlyn:

	31.12.23 £	31.12.22 £
O fewn blwyddyn	11,029	-
Rhwng 1 a 5 mlynedd	<u>38,864</u>	<u>18,021</u>
	<u>49,893</u>	<u>18,021</u>

22. DYLEDION GWARANTEDIG

Mae'r dyledion canlynol wedi'u gwarantu ac yn cael eu cynnwys o fewn y credydwy'r:

	31.12.23 £	31.12.22 £
Benthyciadau banc	<u>189,278</u>	<u>267,147</u>

Ar hyn o bryd mae gan y cwmni elusennol 3 ffi weithredol ar ei gofrestr yn Thŷ'r Cwmnïau, gyda'r rhain yn gysylltiedig â'r benthyciadau a nodir yn y nodiadau i'r datganiadau ariannol. Y prif fanylion ar eu cyfer yw:

1. Gweithred forgais, a grëwyd gan Lloyds Bank ar 2 Rhagfyr 2009. Mae'r tâl dros y rhifau teitl CYM64983, WA574689, CYM96651, a'r holl adeiladau a gosodiadau cysylltiedig.
2. Tâl cyfreithiol, a grëwyd gan Ymddiriedolwyr Cronfa Goffa'r Dreftadaeth Genedlaethol ar 26 Mawrth 2010. Mae tâl dros y teitl rhif CYM64983.
3. Tâl cyfreithiol dros y teitl CYM368839, Yr Ogof, Bae Trearddur, Ynys Môn. Crëwyd hyn ar 5 Mawrth 2015, gyda'r canlynol yn dwyn y teitl: Syr James Douglas Spooner, Syr Martin Wakefield Jacomb, Arglwydd Sainsbury o Preston Candover KG. a'r Arglwydd Sainsbury o Preston Candover CBE.

23. SYMUD MEWN CRONFEYDD

	Ar 1.1.23 £	Symudiad Trosoglwyddiadau net mewn cronfeydd £	rhwng y cronfeydd £	Ar 31.12.23 £
Cronfeydd anghyfngedig				
Cronfa gyffredinol	562,291	134,055	(102,999)	593,347
Cronfa asedau sefydlog	<u>3,249,732</u>	<u>(139,845)</u>	<u>102,999</u>	<u>3,212,886</u>
	3,812,023	(5,790)	-	3,806,233
Cronfeydd cyfyngedig				
Cronfa eiddo buddsoddi	229,730	-	-	229,730
	<u>4,041,753</u>	<u>(5,790)</u>	<u>-</u>	<u>4,035,963</u>

Ymddiriedolaeth Nant Gwrtheyrn

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol - parhad ar gyfer y Flwyddyn a Ddaeth i Ben ar 31 Rhagfyr 2023

23. SYMUD MEWN CRONFEYDD - parhad

Mae y symudiad net mewn cronfeydd, sydd wedi'u cynnwys yn yr uchod fel a ganlyn:

	Incwm £	Gwariant £	Symudiad yn y cronfeydd £
Cronfeydd anghyfyngedig			
Cronfa gyffredinol	1,541,716	(1,407,661)	134,055
Cronfa asedau sefydlog	-	(139,845)	(139,845)
	<u>1,541,716</u>	<u>(1,547,506)</u>	<u>(5,790)</u>
CYFANSWM CRONFEYDD	<u>1,541,716</u>	<u>(1,547,506)</u>	<u>(5,790)</u>

Symud yn cronfeydd y llynedd

	Ar 1.1.22 £	Symudiad net mewn cronfeydd £	Trosglwyddiadau rhwng y cronfeydd £	Ar 31.12.22 £
Cronfeydd anghyfyngedig				
Cronfa gyffredinol	355,304	228,633	(21,646)	562,291
Cronfa asedau sefydlog	3,365,631	(137,545)	21,646	3,249,732
	3,720,935	91,088	-	3,812,023
Cronfeydd cyfyngedig				
Cronfa eiddo buddsoddi	229,730	-	-	229,730
	<u>3,950,665</u>	<u>91,088</u>	<u>-</u>	<u>4,041,753</u>

Mae y symudiad net mewn cronfeydd, sydd wedi'u cynnwys yn yr uchod fel a ganlyn:

	Incwm £	Gwariant £	Symudiad yn y cronfeydd £
Cronfeydd anghyfyngedig			
Cronfa gyffredinol	1,529,586	(1,300,953)	228,633
Cronfa asedau sefydlog	-	(137,545)	(137,545)
	<u>1,529,586</u>	<u>(1,438,498)</u>	<u>91,088</u>
CYFANSWM CRONFEYDD	<u>1,529,586</u>	<u>(1,438,498)</u>	<u>91,088</u>

Trosglwyddiadau rhwng y cronfeydd

Mae'r trosglwyddiad rhwng yr cronfeydd yn cynrychioli trosglwyddo'r costau ychwanegiadau i'r asedau sefydlog yn y flwyddyn, hyn o'r gronfa gyffredinol ac i fewn i'r gronfa asedau sefydlog dynodedig.

Ymddiriedolaeth Nant Gwrtheyrn

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol - parhad **ar gyfer y Flwyddyn a Ddaeth i Ben ar 31 Rhagfyr 2023**

24. RHWYMEDIGAETHAU BUDD-DAL GWEITHWYR

Y swm a gynhwyswyd oddi fewn y cyfrif incwm a gwariant ar gyfer y cynllun pensiwn oedd £17,473 (2022: £17,981).

25. YMRWYMIADAU ARIANNOL ERAILL

Hyd at 31 Rhagfyr 2023, mae'r cwmni wedi derbyn grantiau cyfalaf gan nifer o ddarparwyr, gyda'r cronfeydd hyn i ddatblygu'r Capel, y Ganolfan Ddehongli, y ffordd i lawr i'r ganolfan a'r safle ehangach yn gyffredinol. Nodir cyfanswm y grantiau hyn isod, ac efallai y bydd yn rhaid i'r cwmni ad-dalu'r grant, gydag ef mewn cyfnod penodol, os yw'r cwmni'n newid neu'n methu â bodloni'r amodau a nodir yn y cytundebau.

WEFO, cam 2 - £600,000 (2022: £600,000)
Loteri - £523,846 (2022: £523,846)

26. DATGELIADAU PARTION CYSYLLTIEDIG

Rheolir yr Elusen gan yr ymddiriedolwyr a enwir ar ddechrau'r ddogfen hon. Ni thalwyd unrhyw gostau teithio na chostau eraill i'r ymddiriedolwyr yn ystod y flwyddyn hon na'r flwyddyn flaenorol.

Fodd bynnag, ar ddiwedd y flwyddyn roedd y swm canlynol yn daladwy i aelodau'r bwrdd o ymddiriedolwyr: (Nid oes llog yn daladwy ar y benthyciad):- Mrs P M Ellis - £2,000 (2022: £2,000).